

Nr 7.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till Riksdagen angående bestämmande af telegrafverkets anslag för driftkostnader år 1912; gifven Stockholms slott den 13 januari 1911.

Under åberopande af bilagda utdrag af protokollet öfver civil ärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härigenom föreslå Riksdagen *dels* medgifva, att ingenjören Carl August Taberman, arbetsledaren August Boström samt lokaltelefonisterna Matilda Maria Löfgren, född Lindström, och Emma Vilhelmina Ströhm må, Boström från och med den 1 januari 1911 samt enhvar af de öfriga från och med månaden näst efter den, under hvilken afsked erhålles ur telegrafverkets tjänst, af telegrafverkets medel uppbära under sin återstående lifstid årligt understöd till belopp af Taberman 2,800 kronor, Boström 930 kronor, Matilda Maria Löfgren 500 kronor och Emma Vilhelmina Ströhm likaledes 500 kronor, att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnads-pensioner från telegrafverket;

dels ock bestämma telegrafverkets anslag för driftkostnader år 1912, förslagsvis, till 10,475,000 kronor, att utgå direkt af telegrafmedlen.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas Riksdagens vederbörande utskott; och Kungl. Maj:t förblifver Riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Hugo Hamilton.

Utdrag af protokollet öfver civilärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13 januari 1911.

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern LINDMAN,
 Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena greve TAUBE,
 Statsråden: PETERSSON,
 HEDERSTIERNA,
 SWARTZ,
 greve HAMILTON,
 LINDSTRÖM,
 NYLANDER,
 VON SYDOW,
 VON KRUSENSTIERNA.

Departementschefen, statsrådet greve Hamilton anförde:

De af Eders Kungl. Maj:t och Riksdagen för år 1911 fastställda utgiftsstaterna för telegrafverket upptaga följande hufvudsummor och slutsumma:

aföningsstaten	kronor	5,594,270,
pensions- och understödsstaterna	»	325,731,
omkostnadsstaten	»	4,034,539,
ränta och amortering	»	2,503,000,
fastigheter	»	500,000,
telegrafinjebyggnader	»	11,000,
öfvergångsstaten	»	45,960,
indragningsstaten	»	5,500,

Summa kronor 13,020,000.

I underdånig skrifvelse den 19 november 1910 har telegrafstyrelsen framlagt förslag till stater för år 1912.

I afseende å utgiftsstaternas uppställning har styrelsen, närmast med anledning af hvad de inom finansdepartementet tillkallade sakkunniga föreslagit rörande riksstatens uppställning, vidtagit de förändringar, att under en gemensam hufvudrubrik: »Utgifter för verkets drift» sammanförts utgifterna under aflönings-, öfvergångs-, indragnings-, pensions- och understöds- samt omkostnadsstaterna i nu nämnd ordning. Från omkostnadsstaten har utbrutits posten »inköp af stationsinventarier», hvilken jämte posten »fastigheter» — förändrad till »inköp och bebyggande af fastigheter» — införts under hufvudrubriken »utgifter för kapitalökning». Under denna rubrik skulle jämväl, då anslag därför erfordras, införas posten »telegraffinjebyggnader». Posten »ränta och amortering» har förändrats till »ränta och amortering å lånen från riksgäldskontoret», i sammanhang hvarmed därur utbrutits och till omkostnadsstaten under särskild titel hänförts ränta till enskilda. Förslaget har sålunda uppgjorts i enlighet med de principer, som, på sätt jag vid anmälan af postverkets stater anförde, skola tillämpas i fråga om 1912 års riksstat.

Jag anhåller nu få inför Eders Kungl. Maj:t anmäla telegrafstyrelsens ifrågavarande förslag, såvidt angår utgifterna för verkets drift, och gör därvid början med

A. Aflöningsstaten.

Denna upptager anslag för telegrafstyrelsen, för linjedistriktet, för trafikdistriktet och stationerna, för verkstaden samt särskilda anslag.

1. *Telegrafstyrelsen.*

Under denna rubrik föreslår styrelsen inga andra ändringar än sådana, som äro grundade på aflöningsreglementets bestämmelser. Summan af anslagen för telegrafstyrelsen är i statförslaget utförd med 209,890 kronor eller 2,490 kronor mera än det belopp, 207,400 kronor, som beräknats för år 1911.

2. *Linjedistriktet.*

Det i 1911 års stater för aflöning till ordinarie tjänstemän vid linjedistriktet upptagna belopp, 570,740 kronor, bör, enligt hvad telegrafstyrelsen meddelar, på grund af aflöningsreglementets föreskrifter för år 1912 höjas med 13,450 kronor till 584,190 kronor. Anslaget för arfvoden till extra ordinarie tjänstemän, vikariatsersättning m. m.

vid linjedistriktet, hvilket för åren 1909—1911 beräknats till 70,000 kronor, kommer, säger styrelsen, under år 1910 att öfverskridas och måste därför för år 1912 höjas med 10,000 kronor till 80,000 kronor. Summan af anslagen för linjedistriktet för år 1912 har följaktligen i telegrafstyrelsens förslag, hvilket af mig biträdades, upptagits till 664,190 kronor eller 23,450 kronor mera än i 1911 års stater.

3. Trafikdistriktet och stationerna.

Anslagen för trafikdistriktet och stationerna hafva för år 1911 beräknats till 4,243,030 kronor, hvaraf 2,100,000 kronor för arfvoden till extra ordinarie tjänstemän, vikariatsersättning m. m.

Höjning af anslaget till ordinarie tjänstemän. För det antal ordinarie tjänstemän, som finnes uppfördt i 1911 års stater, utgör anslagsbehovet för år 1912, enligt hvad telegrafstyrelsen meddelar, såvidt nu kan beräknas, 2,190,570 kronor eller 47,540 kronor högre belopp än för år 1911 beräknats. Emellertid kräfves för år 1912 någon ökning af trafikpersonalen.

Ökad antal ordinarie telegrafister. Antalet ordinarie telegrafister utgör enligt 1911 års stater 330. Därutöfver innehafva, enligt hvad telegrafstyrelsen uppgifver, redan nu 13 e. o. telegrafister permanenta telegrafistförordnanden, af hvilka 5 fortfarit sedan tiden före år 1909, 4 tillkommit under år 1909 och 4 under år 1910. I enlighet med den allt sedan telegrafverkets senaste omorganisation följda grundsatsen, att stadigvarande förordnanden bland personalen böra efter någon tid ombildas till ordinarie tjänster, föreslår styrelsen nu, att antalet ordinarie telegrafisttjänster från och med år 1912 höjes med 10 till 340.

Ökad antal vaktföreståndare. Vidare äro, meddelar styrelsen, för närvarande 7 interurbantelefonister stadigvarande förordnade till vaktföreståndare, nämligen en från och med år 1908, en från december 1909 och de öfriga från förra hälften af år 1910. Af dessa förordnanden kan dock ett komma att vid ändrade förhållanden upphöra, hvadan och i öfverensstämmelse med nyss anförda grundsats sex nya vaktföreståndartjänster böra från och med år 1912 inrättas. Hela antalet ordinarie vaktföreståndare komme då att utgöra 75.

Ökad antal ordinarie interurbantelefonister. De ordinarie interurbantelefonisttjänsterna utgjorde enligt 1908 års stater 500 samt ökades enligt 1909 års stater till 575 och genom 1910 års stater till det jämväl i 1911 års stater upptagna antalet af 700. För

närvarande finnas, enligt hvad telegrafstyrelsen meddelar, 90 extra ordinarie interurbantelefonister, af hvilka 12 förordnats före år 1909, 13 under år 1909 och de öfriga under år 1910. Hela detta antal förordnanden bör gifvetvis, säger styrelsen, icke redan med år 1912 ombildas till ordinarie tjänster, men finner styrelsen nödigt att så sker med 75 af dem, hvarigenom antalet ordinarie interurbantelefonister skulle komma att ökas till 775.

Styrelsen meddelar slutligen, att å Stockholms telegrafstation finnes ett stadigvarande förordnande för ett stationsbiträde, hvilket äfven för framtiden är behöfligt; och har styrelsen därför i 1912 års statförslag ökat antalet stationsbiträden med ett till 44.

Ökad antal stationsbiträden.

Då begynnelseaflöningen utgör för telegrafister och vaktföreståndare 1,260 kronor, för interurbantelefonister 900 kronor och för stationsbiträden 840 kronor, skulle genom öfverförandet å ordinarie stat af det sålunda föreslagna antalet befattningshafvare uppkomma följande ökning å anslagen för ordinarie aflöningar vid trafikdistrikten och stationerna:

för 10 telegrafister	kronor 12,600,
» 6 vaktföreståndare	» 7,560,
» 75 interurbantelefonister	» 67,500,
» 1 stationsbiträde	» 840,

eller tillhopa kronor 88,500.

Beträffande anslaget för arvoden till extra ordinarie tjänstemän m. m. vid trafikdistrikten och stationerna har styrelsen, med ledning af erfarenheten under de år, nu gällande aflöningsbestämmelser för den extra ordinarie personalen ägt tillämpning, samt under förutsättning att ofvan angifna antal nya ordinarie tjänster blifva från och med år 1912 tillsatta, beräknat, att ökningen af detta anslag skulle behöfva sättas till 200,000 kronor, och har styrelsen därför i bifogade statförslag utfört anslaget med 2,300,000 kronor.

Höjning af anslaget för arvoden till e. o. tjänstemän m. m.

Anslagen för trafikdistrikten och stationerna skulle på grund af hvad sålunda föreslagits komma att ökas med följande belopp:

för aflöning till det i 1911 års stater uppförda antalet ordinarie tjänster	kronor 47,540,
» de föreslagna nya ordinarie tjänsterna	» 88,500,
» den extra ordinarie personalens aflöning	» 200,000,

eller tillhopa kronor 336,040.

I följd häraf skulle anslagen till trafikdistrikten och stationerna i 1912 års statförslag upptagas till sammanlagdt 4,579,070 kronor.

*Departements-
chefen.*

Den af telegrafstyrelsen föreslagna ökningen i antalet ordinarie telegrafister, vaktföreståndare, interurbantelefonister och stationsbiträden har jag funnit mig böra tillstyrka, då varaktigt behof af dessa nya befattningar torde få anses föreligga. Ingen af de extra tjänstemän, som kunna ifrågakomma att blifva befordrade till dessa nya ordinarie befattningar, har för öfrigt erhållit anställning hos telegrafverket senare än år 1906, hvadan vederbörandes duglighet och lämplighet torde vara tillräckligt pröfvade.

Ej heller i öfrigt har jag funnit anledning till erinran mot hvad telegrafstyrelsen beträffande anslagen till trafikdistrikten och stationerna föreslagit.

4. Verkstaden.

Anslagen för verkstaden, i 1911 års stater upptagna till 34,500 kronor, hafva af mig, i enlighet med telegrafstyrelsens förslag, för år 1912 beräknats till 1,700 kronor högre belopp eller till 36,200 kronor. Ökningen är beroende allenast på aflöningsförhöjningar på grund af aflöningsreglementets bestämmelser.

5. Särskilda anslag.

De i gällande stater uppförda anslagen under denna afdelning af aflöningsstaten äro: uppbördsprovision, hyresbidrag enligt bestämmelsen i aflöningsreglementets § 16, tilläggsarfvode (dyrortstillägg) enligt bestämmelsen i aflöningsreglementets § 17 samt gratifikationer åt tjänstemän m. m., af hvilka de tre förstnämnda äro förslagsanslag.

Styrelsen har emellertid i statförslaget till denna afdelning öfverflyttat de under omkostnadsstaten hittills uppförda anslagen för beklädning, för sjukvård och begravningshjälp samt för felräkningspenningar, emedan enligt styrelsens åsikt de utgifter, som bestridas från nu nämnda tre anslag, uppenbarligen hafva mera karaktären af aflöning än af annan driftkostnad, en uppfattning som jag delar.

I anslagen för *uppbördsprovision* och för *hyresbidrag* föreslår styrelsen ingen ändring. I afseende å hyresbidragen äfvensom dyrortstilläggen, hvarom jag blir i tillfälle att senare yttra mig, meddelar styrelsen, att, sedan utredning genom kommerskollegium verkstälts angående dyrhetsförhållandena vid telegrafverkets stationsorter, styrelsen,

på grund häraf och enligt bemyndigande i aflöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket, under år 1910 beslutat ändring i de från och med år 1908 gällande grunderna för ifrågavarande aflöningsförmånens utgående att tillämpas från och med år 1911, dock med iakttagande att de nya bestämmelserna skola gälla redan från och med år 1910 för de stationer, som förut icke haft dyrortstillägg eller fått det samma höjdt genom de nya föreskrifterna.

Anslaget för *felräkningspenningar*, enligt 1911 års stater utgörande 15,000 kronor, anser styrelsen för år 1912 böra höjas med 3,000 kronor och sålunda utgöra 18,000 kronor.

*Höjning af
anslaget för
felräknings-
penningar.*

Styrelsen meddelar, att från anslaget för *dyrortstillägg* utbetalats, år 1908 118,491 kronor och år 1909 128,638 kronor samt torde under år 1910 komma att utbetalas omkring 157,000 kronor. Sistnämnda rätt afsevärda stegring af utgifterna från detta anslag beror, säger styrelsen, dels af inrättandet från och med år 1910 af ett stort antal med dyrortstillägg förenade nya tjänster och dels på att, till följd af förut omfördälda omreglering af grunderna för dyrortstilläggens utgående, sådant tillägg under år 1910 kommit att utgå på flera orter än förut varit eller sedermera blir fallet. Emellertid är det, anmärker styrelsen, tydligt, att det i 1911 års stater uppförda anslaget ej blir för år 1912 tillräckligt, helst som många af de föreslagna nya tjänsterna vid trafikdistrikten och stationerna medföra förmånen af dyrortstillägg. Enligt hvad styrelsen beräknat, bör anslaget höjas med omkring 18,000 kronor eller från 146,800 kronor till i afrundadt tal 165,000 kronor, sålunda med 18,200 kronor.

*Höjning af
anslaget för
dyrortstillägg.*

Det i 1911 års stater med 140,000 kronor uppförda anslaget för *beklädnad* anser styrelsen äfven under år 1912 blifva för ändamålet tillräckligt.

Anslaget för *sjukvård och begravningshjälp*, nu upptaget till 20,000 kronor, måste däremot, säger styrelsen, till följd af ändrad bokföring i någon mån höjas. Hittills har nämligen under denna titel afförts endast kostnader för läkarvård, sjukhus- och sanatorievård, medikamenter och dylikt samt begravningshjälp. Aflöning till extra personal under sjukdom har däremot bokförts dels såsom arfvoden till extra ordinarie tjänstemän m. m. och dels under titeln diverse utgifter. Häruti har för öfverskådlighetens skull under år 1910 vidtagits den ändring, att aflöning till arbetare under sjukdom skall afföras under titeln sjukvård och begravningshjälp. Det belopp, som genom denna ändring i bokföringen förts under sistnämnda titel i stället för under titeln diverse

*Höjning af
anslaget till
sjukvård och
begravnings-
hjälp.*

utgifter, utgör, enligt hvad styrelsen uppgifver, för år 1910 omkring 12,000 kronor, och torde samtliga utgifterna under titeln komma att uppgå till omkring 30,000 kronor. För år 1912 anser styrelsen därför nu ifrågavarande anslag böra höjas till 35,000 kronor eller 15,000 kronor högre belopp än det under omkostnadsstaten för år 1911 uppförda motsvarande anslaget.

Höjning af
anslaget till
gratifikation-
tioner.

Vidkommande slutligen anslaget för *gratifikationer m. m.* har styrelsen funnit sig af inträffade förhållanden föranlåten hemställa dels om viss ändring i sättet för anslagets disponerande och dels om anslagets ökning för särskildt ändamål med 5,000 kronor.

I afseende härå anför styrelsen följande. I enlighet med hvad 1901 års kommitté för utarbetande af förslag till nya stater för post- och telegrafverken hemställde (sid. 186—188) förordnade Kungl. Maj:t genom nådigt bref den 6 juni 1902 angående telegrafverkets utgiftsstaten för år 1903 m. m., att telegrafstyrelsen skulle äga att af ifrågavarande, redan då till 10,000 kronor bestämda anslag använda dels ett belopp af högst 3,000 kronor till understöd åt vid telegrafverket anställda tjänstemän för idkande i utlandet af studier inom telegraf- och telefonteknikens områden, dels ock högst 1,000 kronor till belöning af nyttiga uppfinningar och konstruktioner, hvilka på telegraf- och telefonteknikens olika områden gjordes inom landet och för användning erbjödotes åt telegrafverket. Återstoden, 6,000 kronor, äger styrelsen således använda till gratifikationer. Före år 1908 togs sistnämnda belopp nästan helt och hållet i anspråk för det stora antalet oaflönade tjänstemän hos styrelsen, men, då numera sådana tjänstemän ej finnas hos styrelsen, hafva gratifikationernas belopp nedgått och utgjorde för år 1908 endast 2,928 kronor och för år 1909 1,900 kronor. Ett belopp af 4,000 kronor anser styrelsen fullt tillräckligt för ifrågavarande ändamål.

Af återstående 6,000 kronor af anslaget anser styrelsen 1,000 kronor fortfarande böra få af styrelsen användas till belöning af sådana *smärre* uppfinningar och förbättringar, som med detta anslag ursprungligen äsyftades. För dylikt ändamål hafva utbetalts:

år 1907:

till verkmästaren D. Tesstor för konstruktioner vid fördelningssystemet	kronor 100
» C. G. Eriksson för utexperimenterande af en kabelbox	» 50
» förrådsintendenten S. Ljungqvist för konstruktion af kabelhank	» 500

år 1908:

till linjeförman A. Sabel för utexperimenterande af kabelkitt	kronor	50
och för anordning vid kabeldragning	»	50
till linjearbetaren Danielsson för stagklämmor	»	10
» linjemästaren Aug. Nilsson för konstruktion af inlednings- järn	»	50
» linjemästarna Svensson och Jensen för konstruktion af flyttbar hängbrygga	»	50

år 1909:

» linjemästaren Aug. Nilsson för kabelstol	»	50
--	---	----

år 1910:

» linjeförmanen J. K. Petterson för blankettbesparare	»	50
---	---	----

Under förutsättning af bifall till hvad sålunda föreslagits skulle af det nuvarande anslaget å 10,000 kronor ett belopp af 2,000 kronor kunna användas till ökning af anslaget för understöd vid studieresor i utlandet, hvilket anslag, nu 3,000 kronor, visat sig vara otillräckligt, hvarför styrelsen ock under senare åren måst hos Eders Kungl. Maj:t upprepade gånger begära rätt att för utländska studieresor utbetala medel från annat anslag.

Af anslaget för studieresor hafva under senare åren utbetalts:

år 1907	kronor	2,100,
» 1908	»	2,900,
» 1909	»	2,375,
» 1910 (hittills)	»	2,850.

Telegrafstyrelsen har hittills genom egna tjänstemän och i allmänhet på egna verkstäder låtit utföra de konstruktioner, som telefonväsendets utveckling medfört. Någon ändring härutinnan har styrelsen ej heller funnit önskvärd. Det är emellertid, säger styrelsen, under sådana omständigheter nödvändigt att genom utsändande af tjänstemän i utlandet studera där införda förbättringar. Utvecklingen är för närvarande synnerligen stark beträffande särskildt anordnandet af större telefonstationer, hvarjämte framförandet i olika länder af nya automatiska och halfautomatiska telefonsystem fordrar en oafslätlig uppmärksamhet. En

ökning af anslaget för utländska studieresor till 5,000 kronor anser styrelsen därför synnerligen behöflig.

Telegrafstyrelsen har, såsom förut nämnts, äfven föreslagit gratifikationsanslagets höjning med ett belopp å 5,000 kronor. Dessa medel anser styrelsen böra vara tillgängliga till belöning för *större* konstruktioner och uppfinningar, som äro till afsevärd fördel för telegrafverket. Det har nämligen inträffat, säger styrelsen, att tjänstemän genom träget arbete långt utöfver deras egentliga tjänsteåligganden och naturligtvis också genom speciell begåfning lyckats utföra konstruktioner och beräkningar, genom hvilka stora belopp inbesparats för telegrafverket. I många fall äro dessa konstruktioner af den art, att patent å dem ej alls kan sökas, men, äfven om patent erhålles, bör detta naturligtvis ej göras gällande gentemot telegrafverket. Å andra sidan bör, menar styrelsen, från telegrafverkets sida lämnas dels ersättning för det produktiva arbete, som af uppfinnaren åstadkommits, och dels en uppmuntran såsom erkänsla för det vunna resultatet. För uppfinnaren kan en sådan belöning ofta vara nödvändig för att han skall kunna komma i tillfälle att njuta en välbehöflig ledighet efter öfverarbete.

Telegrafstyrelsen skulle dock ej erhålla bemyndigande att själf disponera medel från detta anslag, såsom med det mindre anslaget af 1,000 kronor har varit och fortfarande skulle bli förhållandet, utan föreslår styrelsen, att sådant må ske endast efter framställning hos Eders Kungl. Maj:t för hvarje särskild gång.

I anledning af hvad sålunda föreslagits angående gratifikationsanslagets disponerande hemställer telegrafstyrelsen, att anslagets benämning förändras till »belöningar, studieresor och gratifikationer».

Vid bifall till hvad styrelsen rörande de särskilda anslagen under aflöningsstaten sålunda anfört skulle dessa komma att för år 1912 höjas med följande belopp nämligen:

dels med de från omkostnadsstaten hit öfverförda anslagen, utgörande för år 1911:

felräkningspenningar	kronor	15,000,
beklädnad	»	140,000,
sjukvård och begrafningshjälp	»	20,000,

eller tillhopa kronor 175,000,

dels ock med de föreslagna förhöjningarna å anslagen för:

felräkningspenningar	kronor	3,000,
tilläggsarfvoden	»	18,200,
sjukvård och begrafningshjälp	»	15,000,
belöningar, studieresor och gratifikationer	»	5,000,
		<hr/>
	eller tillhopa kronor	41,200.

Summan af dessa båda belopp, 216,200 kronor, utgör alltså de särskilda anslagens ökning, och äro dessa, som för år 1911 beräknats till 468,600 kronor, följaktligen i 1912 års stater uppförda med tillhopa 684,800 kronor.

Mot hvad telegrafstyrelsen beträffande särskilda anslag föreslagit har jag icke något att erinra. *Departements-
chefens
yttrande.*

Anslagen under aflöningsstaten utgöra för år 1911 kronor 5,594,270.

Om till detta belopp läggas de under aflöningsstatens särskilda afdelningar af mig föreslagna förhöjningar och dit öfverflyttade anslag, nämligen:

förhöjning å anslagen för telegrafstyrelsen	kronor	2,490,
» å anslagen för linjedistriktet	»	23,450,
» å anslagen för trafikdistrikten och stationerna	»	336,040,
» å anslagen för verkstaden	»	1,700,
» å de särskilda anslagen	»	41,200,
hit öfverflyttade anslag	»	175,000,
		<hr/>
	»	579,880,

kommer 1912 års aflöningsstat att sluta å ett belopp af kronor 6,174,150.

B. Öfvergångsstat.

Under denna afdelning finnas i 1911 års stater såsom förslagsanslag uppförda, för telegrafstyrelsen 29,980 kronor, för linjedistriktet 7,100 kronor samt för trafikdistrikten och stationerna 8,880 kronor. För år 1912 äro aflöningarna till de å öfvergångsstaten kvarstående tjänstemännen beräknade sålunda:

för de hos styrelsen kvarstående ordinarie tjänstemännen	kronor	29,000,
» » » » » extra » » »		15,400,
» » vid linjedistriktet kvarstående » »		12,700,
» den vid trafikdistriktet och stationerna kvarstående tjänstemännen.....		4,000,
	eller tillhopa kronor	61,100.

Från detta belopp böra emellertid afgå under afdelningen A. aflöningsstat uppförda aflöningar för de tjänster, som komma att tillsättas endast i den mån å öfvergångsstaten kvarstående tjänstemän afgå eller öfverflyttas till ny stat. De belopp, som sålunda böra afdragas, utgöra:

för telegrafstyrelsen.....	kronor	14,420,
» linjedistriktet	»	7,080,
» trafikdistriktet och stationerna	»	1,260,
	kronor	22,760.

För år 1912 skulle alltså öfvergångsstaten sluta å kronor 38,340 eller 7,620 kronor lägre än det för år 1911 beräknade beloppet, 45,960 kronor.

*Departements-
chefens
yttrande.*

Mot hvad telegrafstyrelsen sålunda föreslagit har jag icke funnit något att anmärka.

C. Indragningsstat.

Under denna afdelning torde liksom för år 1911 böra uppföras aflöning med 5,500 kronor åt förre föreståndaren vid telegrafverkets verkstad Per Johan Berglund, hvilken af 1908 års Riksdag förklarades berättigad att under vissa villkor från och med den 1 januari 1908, intill dess han såsom verkstadsföreståndare kunde blifva berättigad till pension, af telegrafverkets medel å indragningsstat årligen uppbära aflöning med nämnda belopp.

D. Pensions- och understödsstater

uppgå för år 1911 till 325,731 kronor, hvaraf 12,485 kronor för årliga understöd och lifräntor enligt särskilda nådiga bref, 217,772 kronor såsom bidrag till telegrafverkets pensionsinrättning, 20,474 kronor såsom bidrag till telegrafverkets änke- och pupillkassa samt 75,000 kronor till fyllnadspensioner.

Genom särskilda nådiga bref den 10 december 1909 och den 18 juni 1910 har Eders Kungl. Maj:t bemyndigat telegrafstyrelsen att, jämlikt lagen angående ersättning för skada till följd af olycksfall i arbete den 5 juli 1901 och under de inskränkningar nämnda lag föreskrifver för rätten att uppbära lifränta, af telegrafverkets medel utbetala årliga lifräntor till verkstadsarbetaren Karl Viktor Hugo Andréén med 120 kronor, till linjearbetaren Johan Gustaf Andersson med 60 kronor samt till reparatören Jöns Peter Nilsson med 100 kronor. Dessa tre lifräntebelopp hafva uppförts i förslaget till stater för år 1912.

*Beviljade
lifräntor.*

Därjämte har styrelsen föreslagit nya årliga understöd till ingenjören *Carl August Taberman*, arbetsledaren *August Boström* samt lokaltelefonisterna *Matilda Maria Löfgren*, född Lindström, och *Emma Vilhelmina Ströhm*.

*Nya
understöd.*

Beträffande Carl August Taberman meddelar telegrafstyrelsen, att han, som är född den 15 november 1843 och således nu 67 år gammal samt är gift, år 1886 blef anställd som ingenjör hos telefonfirman Bröderna Haglind i Linköping. Efter det Haglindska telefontätets öfvergång genom köp i telegrafverkets ägo antogs Taberman under år 1891 till föreståndare för samma nät, som vid telegrafverkets öfvertagande af detsamma erhöll benämningen Östergötlands provinstelefontät, mot ett årligt arfvode af 4,000 kronor och med skyldighet att utöfva tillsyn öfver samt handhafva den ekonomiska förvaltningen af nätet. Då särskild föreståndare för Östergötlands provinstelefontät i och med rikstelefontätets utvidgning ej vidare behöfdes, placerades Taberman under år 1896 å styrelsens linjebyrå mot årligt arfvode af 4,000 kronor och med anställning å hufvudförrådet, hvilken anställning Taberman ännu innehar. Vid semester eller förfall för förrådsförvaltaren eller — sedan dennes befattning från och med år 1908 ersatts med en förrådsintendentsbefattning — förrådsintendenten har Taberman varit förordnad att bestrida dessa befattningar under en sammanlagd tid af nära tre år. Taberman har under hela sin tjänstetid vid telegrafverket städse visat sig synnerligen nitisk, samvetsgrann och pliktrogen samt omsorgsfullt och noggrannt fullgjort sina åligganden.

C. A. Taberman.

Vid sin höga ålder kan Taberman helt naturligt icke påräkna att under någon afsevärdt längre tid kvarstanna i telegrafverkets tjänst. Då Taberman, efter hvad telegrafstyrelsen inhämtat, icke heller har medel, hvarmed han efter afskedstagandet kan uppehålla sig och sin familj, har telegrafstyrelsen ansett det vara en bjudande plikt att åt

Taberman söka utverka ett årligt understöd under hans återstående lifstid.

Därest Taberman vid sin öfvergång i telegrafverkets tjänst erhållit ordinarie tjänst i 1:a lönegraden, hvilken tjänst närmast motsvarade den befattning Taberman bestred, hade han erhållit en aflöning af 3,000 kronor, däraf 1,800 kronor lön och 1,200 kronor tjänstgöringspenningar, hvilken aflöning, efter intjänande af två ålderstillägg å hvarterda 500 kronor, efter 10 år skulle hafva stigit till 4,000 kronor. Denna slutaflöning skulle berättigat honom till en pension efter 65 lefnads- och 35 tjänstår af 2,800 kronor, motsvarande lönen jämte ålderstilläggen. Därest Taberman varit i tillfälle att inkomma på telegrafverkets från och med år 1908 gällande nya lönestat såsom byråttjänsteman, för hvilken enligt aflöningsreglementet för tjänstemän vid telegrafverket den 11 oktober 1907 bestämts ett pensionsunderlag af 3,700 kronor att utgå efter 67 lefnads- och 35 tjänstår, skulle han enligt samma reglemente efter fyllda 67 år blifvit berättigad till afkortad pension, som, beräknad efter 26 tjänstår i telefonväsendets tjänst, skulle uppgått till ungefär nyssnämnda belopp, 2,800 kronor. Att Taberman under sin tjänstgöringstid hos telegrafverket icke erlagt några pensionsafgifter motväges till fullo af de minskade utgifterna för telegrafverket på grund af hans aflöning, som aldrig öfverstigit 4,000 kronor, men som, därest han blifvit ordinarie byråttjänsteman, kommit att stiga till 6,000 kronor.

Telegrafstyrelsen tillstyrker på grund af det ofvan anförda beviljandet af en årlig pension af 2,800 kronor för Taberman. I sammanhang härmed erinrar styrelsen om att Riksdagen vid flera föregående tillfällen, särskildt vid beviljandet år 1909 af pension åt fem vid telefonstationen i Göteborg anställda personer, synes hafva godkänt den af telegrafstyrelsen då framställda uppfattningen, att staten genom att vid inköp af enskilda telefonnät låta en del af dessas personal öfvergå i statens tjänst tillförbundit sig att låta sådan personal i fråga om deras pensionerande räkna sig till godo äfven den tid de varit anställda i enskildt telefonbolags tjänst.

A. Boström.

August Boström är, meddelar telegrafstyrelsen, född den 5 mars 1858 samt gift, men barnlös. År 1884 anställdes han hos det privata telefonbolaget i Göteborg samt öfvergick, då detta bolags nät år 1888 öfvertogs af telegrafverket, i telegrafverkets tjänst. Sedan år 1889 har Boström förestått undersökningsafdelningen å Göteborgs telefonstation och har sedan den 1 juli 1899 såsom arbetsledare därstädes åtnjutit en årlig aflöning af 1,800 kronor. I sin tjänstgöring har Boström, enligt vitsord af sina förmän, städse ådagalagt mycken flit, ordentlighet och

plikttrohet samt på ett i allo tillfredsställande sätt fullgjort sina åligganden. Under de senare åren har emellertid Boström, som eljest varit synnerligen frisk och kraftig, ådragit sig en svår nervsjukdom, sannolikt på grund af det enerverande arbete han haft, hvilken sjukdom allt mer och mer nedsatt hans krafter och arbetsförmåga. Telegrafstyrelsen ansåg sig på grund häraf icke kunna bereda honom ordinarie anställning å telegrafverkets från och med år 1908 gällande nya lönestat, hvartill han eljest såväl genom sin tjänstetid vid telegrafverket som genom det intresse och den duglighet, han städse ådagalagt vid fullgörandet af sitt kräfvande arbete, kunnat ifrågakomma. Alltsedan den 16 juni 1908 har också Boström dels på grund af telegrafstyrelsens beslut och dels på grund af nådiga bemyndiganden af Eders Kungl. Maj:t den 22 januari och den 25 juni 1909 samt den 18 juni 1910 åtnjutit sjukledighet, senast beviljad till utgången af år 1910, och därunder uppburit sjukaflöning, beräknad efter 900 kronor om året.

Enligt hvad telegrafstyrelsen meddelar, har regementsläkaren Otto Livijn i ett den 17 november 1910 utfärdadt läkarbetyg intygat, att Boström lider af kronisk nervsjukdom (paralysis agitans); att denna sjukdom utgör ett bestämdt hinder för honom att förrätta sin tjänst; samt att, efter allt att döma, intet hopp om förbättring i hans tillstånd är att vänta.

Till telegrafstyrelsen har jämväl inkommit ett af trovärdiga personer under edlig förpliktelse afgifvet intyg, att Boström, som vore af intygsgifvarna sedan många år personligen känd, är medellös.

I den för telegrafverket nu gällande staten motsvaras arbetsledare af linjemästare af 1:a lönegraden. Därest Boström blifvit befördrad till dylik befattning, för hvilken enligt gällande aflöningsreglemente bestämts ett pensionsunderlag af 1,200 kronor att utgå vid 60 lefnads- och 35 tjänstår, skulle han enligt samma reglemente efter fyllda 60 år blifvit berättigad till afkortad pension, som, beräknad efter 27 tjänstår i telefonväsendets tjänst, skulle uppgått till öfver 900 kronor. Att Boström under sin tjänstgöringstid hos telegrafverket icke erlagt några pensionsavgifter motväges jämväl i detta fall af de minskade utgifterna för telegrafverket på grund af hans aflöning, som endast uppgått till 1,800 kronor, men som, därest han blifvit ordinarie linjemästare, kommit att stiga till 2,700 kronor. Med åberopande jämväl i förevarande fall af hvad förut blifvit i fråga om pension åt ingenjören Taberman anfördt i fråga om Riksdagens godkännande af den uppfattningen att staten bör låta personal, som öfvertagits från enskilda telefonnät, räkna sig i pensionshänseende till godo tiden i det enskilda bolagets tjänst, till-

styrker styrelsen, att Boström från och med år 1911 beviljas ett årligt understöd till belopp af 1,000 kronor.

Matilda Maria
Löfgren.

Beträffande Matilda Maria Löfgren meddelar telegrafstyrelsen, att hon, som är född den 8 juli 1851 samt gift med målaren Carl Mauritz Löfgren, med hvilken hon har en dotter, som är interurbantefonist vid telegrafverkets station i Hudiksvall, år 1886 antogs till telefonist i Hudiksvalls telefonförenings enskilda telefonnät samt inträdde i samma egenskap i telegrafverkets tjänst, då nämnda telefonnät år 1894 inköptes för telegrafverkets räkning, och har hon sedermera alltjämt tjänstgjort såsom lokaltelefonist i Hudiksvall. Hennes aflöning uppgår för närvarande till 858 kronor för år. Enligt hvad vederbörande stationsföreståndare upplyst, har hon under sin långa tjänstetid städe med nit och samvetsgrannhet fullgjort sina åligganden, men är hon numera efter nära 25 års tjänstgöring vid telefonväxel i viss mån utarbetad. Telegrafinspektören i norra distriktet har äfven, enligt hvad styrelsen meddelar, ansett, att det skulle vara till fördel för telefontjänstgöringens ordnande vid Hudiksvalls station, om hon blefve ersatt med en yngre och kraftigare lokaltelefonist. Vid sådant förhållande och då Matilda Maria Löfgren under år 1911 fyller 60 år samt alltså då uppnått fem års högre ålder än den för interurbantefonist fastställda pensionsålder, har styrelsen tillstyrkt, att hon efter erhållet afsked tillförsäkras ett årligt understöd från telegrafverket. Telegrafstyrelsen erinrar om, att den af Riksdagen under senare åren för lokaltelefonister beviljade pension har plägat uppgå till 300 kronor. I betraktande emellertid af att Löfgren icke äger något sparadt kapital samt därjämte måste försörja sin man, hvilken sedan 15 år tillbaka blott någon enstaka gång kunnat arbeta i sitt yrke, synes det styrelsen, som om understödsbeloppet borde kunna höjas till 500 kronor eller samma belopp, som af 1910 års Riksdag beviljades åt en extra ordinarie interurbantefonist.

Emma Vil-
helmina
Ströhm.

Telegrafstyrelsen meddelar slutligen beträffande Emma Vilhelmina Ströhm, att hon, som är född den 6 augusti 1858 samt ogift, anställdes i Oskarshamns telefonförenings enskilda telefonnät den 16 oktober 1882 och har, allt sedan detta nät den 1 juli 1893 öfvertogs af telegrafverket, tjänstgjort såsom lokaltelefonist därstädes mot en aflöning, som nu uppgår till 780 kronor för år. Hon har vid sin till telegrafstyrelsen ingifna ansökan om pension fogat ett af stadsläkaren i Oskarshamn F. Ödqvist den 17 augusti 1910 utfärdadt intyg, utvisande att hon på grund af allmän svaghet och höggradig nervositet för närvarande och sannolikt äfven för framtiden är oförmögen att bestrida sin tjänst. Hon har därför under år 1910 på egen bekostnad tidtals åtnjutit ledighet.

Stationsföreståndaren i Oskarshamn har, enligt hvad styrelsen uppgifver, meddelat, att Ströhm, innan hon blef sjuk, fullgjorde sin tjänstgöring utan anmärkning, men att under senare åren hennes nervositet, sannolikt förorsakad af öfveranstängning under den tid hon ensam dygnet om skötte det enskilda telefonnätets växel, tilltagit i den grad, att numera hennes arbetsförmåga vore mycket liten. Äfven telegrafinspektören i södra distriktet har, enligt hvad telegrafstyrelsen meddelar, anført, att Ströhm icke kan inträda i tjänstgöring utan att lokalexpeditionen kommer att i betydlig grad lida däraf. Vidare har stationsföreståndaren meddelat, att Ströhm icke har någon förmögenhet utan tvärtom någon skuld, att hon efter erhållet afsked sannolikt icke kan ens i någon mån bidraga till sitt uppehälle, samt att hon icke har några anförvandter, hvilka kunna tänkas vilja bidraga därtill. Telegrafstyrelsen förordar därför äfven beträffande Ströhm, att såsom ett undantag det årliga understöd, af hvilket hon bör komma i åtnjutande, måtte sättas till 500 kronor.

I afseende å framställningarna om beviljande af pension åt lokaltelefonister framhåller styrelsen, att bibehållandet af äldre uttjänade lokaltelefonister är för såväl abonnenterna som telegrafverket oförmånligt, för abonnenterna, enär dessa blifva sämre betjänade, och för telegrafverket, emedan man nödgas hålla större personal än som annars vore behöfligt, hvilket senare resulterar i en ökad utgift, som öfverstiger äfven det nu ifrågasatta pensionsunderstödet.

Summan af det i 1911 års stater uppförda understöds- och lifräntebeloppet, 12,485 kronor, skulle enligt telegrafstyrelsens förslag ökas med 5,080 kronor till 17,565 kronor.

Enligt det för telegrafverkets pensionsinrättning gällande nådiga reglemente af den 17 juni 1908 skall *telegrafverkets ständiga bidrag till pensionsinrättningen för personalens pensionerande* utgöra $1\frac{1}{2}$ procent af det Sverige tillkommande telegrafporto. Då denna inkomst af styrelsen beräknats för år 1912 till 2,080,000 kronor, har bidraget i 1912 års stater uppförts med 31,200 kronor eller 750 kronor högre belopp än i 1911 års stater.

Bidrag till pensionsinrättningen.

Det fasta årliga anslaget till pensionsinrättningen, hvilket i och med inrättandet af nya ordinarie tjänster måste höjas, är i 1911 års stater upptaget till 187,322 kronor. Häraf utgöra emellertid 16,051 kronor den höjning af anslaget, som med anledning af de i 1910 års stater nyuppförda ordinarie tjänster bort utgå från och med år 1910 men som, till följd däraf att erforderlig uträkning icke kunnat vid uppgörandet af 1910 års statförslag medhinnas, upptogs med dubbla beloppet i 1911 års stater. För år 1912 borde anslaget alltså utgå med

16,051 kronor lägre belopp. Äfven i 1911 års stater upptogs emellertid en del nya tjänster, nämligen en byråkontrollör hos styrelsen, en bokhållare, 3 linjeförman af andra lönegraden och 15 reparatörer vid linjedistriktet samt 1 kommissarie af första lönegraden, en kassör af andra lönegraden, 3 bokhållare och 8 assistenter vid trafikdistriktet och stationerna, hvaremot indrogos från och med år 1911 en kontrollör af första lönegraden hos styrelsen och en kommissarie af andra lönegraden vid stationerna. Enligt en med ledning af de utaf filosofie licentiaten Karl Englund tidigare verkställda utredningar gjord beräkning skulle den af nämnda tjänsters inrättande och indragande föranledda ökningen i det årliga anslaget till pensionsinrättningen uppgå till 2,684 kronor. Som denna uträkning icke var gjord vid upprättandet af förslaget till 1911 års stater och ökningen därför icke kunde blifva upptagen i samma års stater, bör densamma i 1912 års stater upptagas dubbelt och sålunda utgöra 5,368 kronor. Därest det under aflöningsstaten framställda förslaget om uppförande å ordinarie stat från och med år 1912 af en del nya tjänster vid trafikdistriktet och stationerna bifalles, skulle detta enligt på nyssnämnda sätt verkställd beräkning medföra följande öknin-
gar från och med 1912 i det årliga anslaget till inrättningen:

för 10 telegrafister	kronor	1,524,
» 6 vaktföreståndare	»	729,
» 75 interurbantefonister	»	8,120,
» 1 stationsbiträde	»	25,

eller tillhopa kronor 10,398.

Det i 1911 års stater upptagna beloppet af det fasta årliga anslaget till pensionsinrättningen	kronor	187,322: —
bör enligt det ofvan anförda minskas med kr. 16,051: — men ökas med	»	15,766: —
hvidan, när skillnaden	»	285: —
frändragits 1911 års anslag, anslaget i 1912 års stat- förslag uppförts med	»	187,037: —
Då, enligt hvad ofvan sagts, telegrafverkets stän- diga bidrag till pensionsinrättningen skulle ökas med	»	750: —
men det årliga anslaget till samma anstalt minskas med	»	285: —
skulle sålunda skillnaden	»	465: —
komma att utgöra höjningen i 1911 års bidrag	»	217,772: —
hvidan telegrafverkets sammanlagda bidrag till pen- sionsinrättningen för år 1912 skulle komma att utgöra	kronor	218,237: —

Telegrafverkets bidrag till dess änke- och pupillkassa utgör enligt 1911 års stater 20,474 kronor, hvaraf dock 687 kronor motsvara den höjning af anslaget, som till följd af inrättandet af nya ordinarie tjänster bort utgå redan från och med år 1910, men som af samma anledning, som ofvan beträffande anslaget till pensionsinrättningen anförts, ej kunde uppföras förr än i 1911 års stater. Af nu verkställda beräkningar framgår, enligt hvad telegrafstyrelsen meddelar, att de enligt 1911 års stater genomförda förändringarna med afseende å antalet ordinarie manliga befattningar medföra behovet af anslaget ökning med ett belopp af 715 kronor för år, hvilket belopp, såsom ej upptaget i 1911 års stater, bör för år 1912 utföras med det dubbla beloppet eller 1,430 kronor. Ytterligare bör, säger telegrafstyrelsen, ifrågavarande anslag ökas med 28 kronor till följd af den i 1912 års stater upptagna nya stationsbiträdesbefattningen. Sammanlagda ökningen af anslaget blir alltså 1,458 kronor, hvarifrån dock bör dragas ofvannämnda belopp af 687 kronor, i följd hvaraf anslaget för år 1912 bör upptagas till 21,245 kronor eller 771 kronor högre belopp än för år 1911.

*Bidrag till
änke- och
pupillkassan.*

Till *fyllnadspensioner* enligt nådiga brefvet den 22 juni 1883 finnes i 1911 års stater förslagsvis anslaget ett belopp af 75,000 kronor. Detta anslag har styrelsen, så vidt nu kan beräknas, ansett böra för år 1912 upptagas till 80,000 kronor, innebärande alltså en ökning af anslaget med 5,000 kronor.

*Fyllnads-
pensioner.*

Telegrafstyrelsen har, såsom nämnts, föreslagit beredande af pension åt ingenjören Carl August Taberman, hvilken öfvergått i statens tjänst i sammanhang därmed att telegrafverket förvärfvat det enskildt bolag tillhöriga telefonnätet i Linköping. Billigheten synes kräfva, att han, som uppnått 67 års ålder, beredes ålderdomsunderstöd på sätt i liknande fall förut skett. Mot det föreslagna beloppet, som beräknats i enlighet med grunderna för nya pensionslagen, har jag icke något att erinra.

*Departements-
chefens
yttrande.*

Jag tillstyrker likaledes, att arbetsledaren Boström, som år 1884 anställdes hos det privata telefonbolaget i Göteborg och sedermera, då bolagets nät år 1888 öfvertogs af staten, öfvergick i telegrafverkets tjänst, beredes understöd under sin återstående lifstid. Han är nämligen, ehuru knappt 53 år gammal, sedan snart 3 år tillbaka på grund af sjukdom oförmögen till arbete, och något hopp om förbättring synes icke vara att förvänta. Telegrafstyrelsen har föreslagit understödets årliga belopp till 1,000 kronor. Emellertid torde Boström icke böra beredas större förmåner än om han varit anställd i ordinarie tjänst, och då enligt grunderna för aflöningsreglementet för tjänstemän i telegraf-

verket samt lagen angående civila tjänstnehafvares rätt till pension Boström efter 27 tjänstår icke skulle kunna erhållit högre pension än 930 kronor, torde det af telegrafstyrelsen föreslagna understödsbeloppet böra jämkas i enlighet härmed.

Hvad beträffar lokaltelefonisterna Matilda Maria Löfgren och Emma Vilhelmina Ströhm, finner jag giltiga skäl föreligga för beredande af årliga understöd åt dem. I afseende å beloppet kan man ju ställa sig i viss mån tveksam, huruvida icke det af telegrafstyrelsen föreslagna, 500 kronor, kan anses väl högt. Såsom telegrafstyrelsen erinrat, har nämligen det af Riksdagen hittills anvisade årliga understöd till lokaltelefonister vid deras afskedstagande utgjort 300 kronor. Detta belopp har nämligen beviljats, år 1906 åt Dorothea Ohman, år 1908 åt Ulla Thyberg och år 1910 åt Ragnhild Tiderström. Då telegrafstyrelsen nu föreslagit årliga understöd till belopp af 500 kronor åt hvardera af lokaltelefonisterna Mathilda Maria Löfgren och Emma Vilhelmina Ströhm, har detta tydligen berott hufvudsakligen på de i skrifvelsen framhållna, särskildt ömmande omständigheterna i dessa fall. Sådana omständigheter, åtminstone icke i samma grad, hafva ej förelegat beträffande Dorothea Ohman och Ragnhild Tiderström.

Dorothea Ohman, hvilken vid pensionens beviljande var 65 år samt då tjänstgjort under omkring 21 år, dock med ett uppehåll på 8 år, hade att uppbära omkring 400 kronor i ränta årligen från ett par donationsfonder samt ägde hyresfritt bebo en gårdslägenhet. Telegrafstyrelsen anförde just dessa omständigheter — att hon icke varit i tjänst under 8 år (1880—1888) samt att hon vore i tillfälle att på annat sätt erhålla bidrag till sin försörjning — såsom skäl för att pensionsbeloppet ej föreslogs högre än till 300 kronor.

Ragnhild Tiderström, hvilken vid pensionens beviljande var 60 år samt då varit anställd vid telefon under 26 år, hvaraf 19 år i telegrafverkets tjänst, upplystes hafva ett sammansparadt kapital, hvaraf hon åtnjöt en ränta af omkring 300 kronor om året.

Beträffande Ulla Thyberg åter, hvilken vid pensionens beviljande var 59 år samt då tjänstgjort vid telefon under 25 år, hvaraf 15 år hos telegrafverket, hade telegrafstyrelsen inhämtat, att hon var sjuklig och saknade egna tillgångar. Att styrelsen det oaktadt ej föreslog högre pensionsbelopp än 300 kronor, torde, enligt hvad för mig uppgifvits, hafva berott därpå, att man vid den tiden hade endast ett enda exempel på att pension beviljats åt lokaltelefonist och därför icke ville frångå det belopp af 300 kronor, som beviljats i detta fall. Äfven om emellertid lika ömmande skäl kunna synas hafva förelegat beträffande

Ulla Thyberg som beträffande Matilda Maria Löfgren och Emma Vilhelmina Ströhm, torde det böra tagas i betraktande att aflöningen till lokaltelefonister, liksom till telegrafverkets öfriga personal, under senare åren höjts och att därför det torde kunna anses skäligt, att äfven pensionen i någon mån höjes. Ulla Thybergs aflöning vid afskedstagandet uppgick till endast 540 kronor, medan Matilda Maria Löfgrens och Emma Vilhelmina Ströhms nuvarande aflöningar utgöra 858, respektive 780 kronor.

I betraktande häraf har jag beträffande de två sistnämndas understöd ansett mig böra förorda telegrafstyrelsens förslag jämväl i fråga om beloppen.

Hvad telegrafstyrelsen i öfrigt föreslagit beträffande pensions- och understödsstaterna har jag funnit mig kunna biträda.

Summan af anlagen å 1911 års pensions- och understödsstater utgör kronor 325,731: —

Enligt hvad jag föreslagit bör för år 1912 ökning ske med följande belopp:

å anslaget för understöd och lifräntor	kronor 5,010: —	
å anslagen till pensionrättningen.....	» 465: —	
å anslaget till änke- och pupillkassan	» 771: —	
å anslaget till fyllnadspensioner	» 5,000: —	kronor 11,246: —

Anslagen under förevarande rubrik böra därför i 1912 års stater utföras med..... » 336,977: —

Anslagen å

E. Omkostnadsstaten,

hvilka alla äro förslagsanslag, äro i staterna för år 1911 upptagna till sammanlagdt belopp af 4,034,539 kronor. Styrelsen erinrar, att styrelsen, såsom förut anförts, i förslaget till stater för år 1912 öfverflyttat till aflöningsstaten de förut under omkostnadsstaten upptagna anslagen för beklädnad, sjukvård och begrafningshjälp samt felräkningspenningar, tillhoppa uppgående enligt 1911 års stater till 175,000 kronor. Styrelsen har vidare uppdelat anslaget för inköp och underhåll af inventarier, verktyg m. m. i tre poster, af hvilka posterna »underhåll af stationsinventarier» samt »inköp och underhåll af verktygsinventarier» kvarstå under omkostnadsstaten, men posten »inköp af stationsinventarier», såsom innebärande en bestående kapitalökning, öfverförts till hufvudrubriken

»utgifter för kapitalökning». Slutligen har under omkostnadsstaten införts en ny titel »ränta till enskilda», hvilken post förut varit sammanförd med posten »ränta och amortering», hvarjämte anslagen under omkostnadsstaten i öfrigt ordnats efter en mera rationell grund och i vissa fall gifvits mera betecknande benämning.

Ökning af
anslaget till
stationers
och linjers
underhåll.

I fråga om anslaget till *stationers och linjers underhåll*, i 1911 års stat upptaget till 2,500,000 kronor, meddelar styrelsen, att därifrån utbetalts:

under år 1907	kronor 2,387,463: —
» » 1908	» 2,710,642: —
» » 1909	» 2,383,689: —

Styrelsen anför vidare beträffande detta anslag följande. Enligt räkenskaperna för de tre första kvartalen af år 1910 skulle utgifterna för samma år komma att begränsas till omkring 2,200,000 kronor. De häftiga snöfall och stormar, som under november 1910 inträffat, torde emellertid komma att medföra väsentlig ökning af de sålunda beräknade utgifterna. Ehuru utgifterna under denna titel synas vara i nedgående, hvartill bidrager, att åtgärder oafåtligen vidtagas i syfte att göra telefonnäten mindre beroende af väderleksförhållandena, har styrelsen likväl ansett sig böra föreslå detta anslags höjande. År 1912 komma nämligen stationerna i Gäfle, Norrköping och Östersund att flyttas till de för dessa stationer under byggnad varande husen. Förutom för de afsevärda flyttningskostnaderna, hvilka föras på denna titel, kommer detta anslag att tagas i anspråk äfven för den del af de nya stationsanordningarna, som motsvarar de gamla stationernas värden. Styrelsen anser därför anslaget icke böra för år 1912 upptagas till lägre belopp än 2,800,000 kronor eller 300,000 kronor högre än för år 1911.

Ökning af
anslaget till
underhåll af
byggnader
och lokaler.

Underhållet af byggnader och tjänstelokaler har, enligt hvad styrelsen meddelar, medfört en kostnad:

för år 1907 af	kronor 23,518: —
» » 1908 »	» 55,211: —
» » 1909 »	» 88,318: —
och för år 1910 af, såvidt nu kan beräknas, omkring	» 65,000: —

Detta skulle, säger styrelsen, tilläfsventyrs kunna anses gifva vid handen, att anslaget för år 1912 icke skulle behöfva höjas öfver det för år 1911 beräknade beloppet af 75,000 kronor. Det ligger emellertid

i sakens natur att, i och med det att telegrafverket förskaffar sig egna byggnader i stället för de otillräckliga, förhyrda lokalerna, utgifterna under förevarande anslagstitel skola ökas. Den ojämförligt största delen af utgifterna från detta anslag går, meddelar styrelsen, också till telegrafverkets egna byggnader. Ehuru gifvetvis underhållskostnaderna komma att begränsas så långt klok sparsamhet medgifver, anser sig styrelsen det oaktadt för år 1912 böra äska förhöjning i anslaget med 25,000 kronor till 100,000 kronor. Upplysningsvis nämnes, att värdet af telegrafverkets egna fastigheter och byggnader, hvilket värde vid slutet af år 1907 utgjorde endast 1,110,476 kronor, sedermera väsentligen ökats och uppgick vid 1908 års slut till 3,445,802 och vid 1909 års utgång till 4,532,697 kronor samt kommer att under de närmaste åren oafbrutet växa genom uppförandet af beslutade nya stationsbyggnader.

Utgifterna för *hyra af tjänstelokaler* hafva, enligt hvad telegrafstyrelsen meddelar, under åren 1908—1910 hållit sig emellan 190,000 och 200,000 kronor och komma för år 1912, under förutsättning att hinder ej möter för fullbordandet till nämnda år af de nya byggnader, som äro beräknade att då vara färdiga, att uppgå till omkring 210,000 kronor eller 10,000 kronor högre än det i 1911 års stater uppförda anslaget för hyror.

*Ökning af
anslaget till
hyror.*

Då det kan anmärkas, att telegrafverkets hyresutgifter borde minskas såsom följd af byggandet af särskilda hus för stationerna, framhåller styrelsen däremot, att endast 20 af telegrafverkets 162 själfständiga stationer äro inrymda i telegrafverkets egna hus; att å de orter, där telegrafverket ej har egna byggnader, telegrafverket ofta måste, för att undvika den med en stations flyttning merendels förenade synnerligen stora kostnaden, finna sig i att erlægga vid kontraktstidens utgång fordrad förhöjd hyra; samt att antalet af telegrafverket förhyrda lokaler för telefonväxelstationer å landet oafåtligen ökas genom inrättandet af nya, stora växelstationer eller abonnentantalets ökning vid gamla växelstationer till den siffra, som kontraktsevenligt medför skyldighet för telegrafverket att själf bekosta lokal för stationerna.

Anslaget för *eldning, belysning och städning af tjänstelokaler* har telegrafstyrelsen föreslagit för år 1912 skola upptagas till samma belopp som för år 1911 eller 250,000 kronor.

För *underhåll af stationsinventarier* föreslår telegrafstyrelsen ett belopp af 20,000 kronor samt för *inköp och underhåll af verktygsinventarier* 80,000 kronor. Återstoden af det i 1911 års stater med 200,000 kronor uppförda anslaget för inköp och underhåll af inventarier, verktyg

*Underhåll af
stations-
inventarier
m. m.*

m. m., eller 100,000 kronor, är af styrelsen under rubriken utgifter för kapitalökning uppfördt under titeln »inköp af stationsinventarier».

I de under titlarna *blanketter, skrifmaterialier, tryckningskostnad m. m., frakt- och transportkostnader, postafgifter, resekostnads- och traktamentsersättning, telegrafverkets undervisningsanstalt* samt *Sveriges bidrag till underhåll af telegrafunionens internationella byrå i Bern* upptagna anslagen för år 1911 påkallar styrelsen icke någon ändring.

Ränta till
enskilda.

Under titeln *ränta till enskilda* böra, enligt hvad styrelsen meddelar, upptagas de räntor, telegrafverket under år 1912 har att erlægga dels till telegrafverkets pensionsinrättning å den oguldna delen af köpeskillingen för den från inrättningen inköpta fastigheten i kvarteret Æolus i Stockholm, dels å de ouppsägbara amorteringslån, som hvila å de af telegrafverket inköpta fastigheterna i Karlshamn och Söderhamn. Ifrågavarande räntor uppgå, enligt hvad telegrafstyrelsen uppgifver, till sammanlagdt belopp af omkring 23,000 kronor eller 17,000 kronor mindre än det i 1911 års stater under titeln ränta och amortering för räntor till enskilda beräknade belopp af 40,000 kronor.

Höjning af
anslaget till
diverse
utgifter.

Hvad slutligen posten *diverse utgifter* angår, föreslår telegrafstyrelsen, att deusamma för år 1912 sättes något högre än för år 1911 och för utgiftsstaternas afjämnande bestämmes till 155,463 kronor eller 3,424 kronor högre än för närmast föregående år.

Departements-
chefens
yttrande.

Å anslaget för stationers och linjers underhåll har telegrafstyrelsen föreslagit en ökning af icke mindre än 300,000 kronor, eller från 2,500,000 kronor till 2,800,000 kronor. Till största delen är krafvet på ökning i anslaget föranledt af de under år 1912 förestående flyttningarna af tre utaf telegrafverkets stationer i landsorten till för dem uppförda egna lokaler, hvaraf naturligtvis förorsakas afsevärda extra kostnader. Äfven om hänsyn härtill tages, synes dock anslaget blifva väl rundligt tillmätt. År 1909 uppgingo utgifterna under detta anslag till 2,383,689 kronor, och under nämnda år blef likväl det nya stora telegrafhuset i Hälsingborg färdigt till inflyttning. På förfrågan har från telegrafstyrelsen meddelats mig, att, ehuru styrelsen vid beräkningen af detta anslag försökt, i den mån sådant så lång tid förut varit möjligt, hålla förslagsbeloppet inom ramen för det verkliga behovet, styrelsen dock, så vidt nu kan förutses, icke anser det omöjligt att, om så påfordras, genom dels begränsning dels framskjutande till året därpå af några större underhållsarbeten, ifrågavarande anslag skall kunna i staten för år 1912 upptagas till ett belopp af 2,600,000 kronor. Jag hemställer

därför om en ökning i anslaget af allenast 100,000 kronor, därvid jag emellertid förutsätter, att besparingar ske mindre genom framskjutande af behöfliga större underhållsarbeten än genom lämpliga åtgärder i syfte att nedbringa underhållskostnaderna utan att därigenom anläggningarnas bestånd äfventyras.

Hvad telegrafstyrelsen i öfrigt beträffande omkostnadsstaten hemställt har icke gifvit anledning till annan erinran från min sida, än att anslaget till diverse utgifter för jämnande af staternas slutsumma synes kunna bestämmas till 154,533 kronor, motsvarande en ökning från föregående år af 2,494 kronor.

Summan af anslagen å 1911 års omkostnadsstat
utgör kronor 4,034,539: —

Om härifrån dragas de nu från omkostnadsstaten
bortflyttade anslagen, utgörande enligt 1911
års stater:

för beklädnad kronor 140,000: —
» sjukvård och begrafnings-
hjälp » 20,000: —
» felräkningspenningar » 15,000: —
» inköp af stationsinventarier » 100,000: —

eller tillhopa kronor 275,000: —

men tillägges hvad enligt 1911
års stater under rubriken
ränta och amortering be-
räknats för ränta till en-
skilda » 40,000: — » 235,000: —

utgör återstoden kronor 3,799,539: —

den siffra enligt 1911 års omkostnadsstat, som bör
jämföras med slutsumman af 1912 års om-
kostnadsstat. I sistnämnda års omkostnadsstat
har af mig *dels* föreslagits ökning å anslagen
för:

stationers och linjers underhåll
med kronor 100,000: —
underhåll af byggnader och
tjänstelokaler med » 25,000: —

Transport kronor 125,000: — 3,799,539: —

	Transport kronor 125,000: —	kronor 3,799,539: —
hyra af tjänstelokaler	» 10,000: —	
diverse utgifter	» 2,494: —	
	eller sammanlagdt kronor 137,494: —	
och <i>dels</i> minskning å hvad som erfordras för ränta till en- skilda med	» 17,000: —	
Ökningen i 1912 års omkostnadsstat skulle alltså utgöra	» 120,494: —	
och skulle densamma sluta å ett belopp af	kronor 3,920,033: —	

Om hvad jag sålunda anført rörande telegrafverkets utgiftsstater för år 1912 vinner godkännande, komma telegrafverkets driftkostnader att utgöra de belopp, som utvisas af efterföljande tablå, hvilken äfven innehåller jämförelse med 1911 års utgiftsstater.

S t a t.	Belopp för år 1911.	Ökning	Minskning	Belopp för år 1912.
		till år 1912.		
I. Utgifter för verkets drift:				
A. Aföningsstat	5,769,270	404,880	—	6,174,150
B. Öfvergångsstat	45,969	—	7,620	38,340
C. Indragningsstat	5,500	—	—	5,500
D. Pensions- och understödsstater	325,731	11,246	—	336,977
E. Omkostnadsstat	3,799,539	120,494	—	3,920,033
Summa för driftkostnader	9,946,000	536,620	7,620	10,475,000
För en fullständig jämförelse med förhållan- dena under år 1911 torde härtill böra läggas				
II. Ränta och amortering å lånen från riksgäldskontoret	2,463,000	278,000	—	2,741,000
III. Utgifter för kapitalökning:				
A. Inköp och bebyggande af fastigheter	500,000	373,000	—	873,000
B. Inköp af stationsinventarier	100,000	—	—	100,000
C. Telegrafinjebyggnader	11,000	—	11,000	—
Summa summarum	13,020,000	1,187,620	18,620	14,189,000

Med åberopande af hvad jag sålunda anfört hemställer jag i underdånighet, att Eders Kungl. Maj:t täcktes föreslå Riksdagen

dels medgifva, att ingenjören Carl August Taberman, arbetsledaren August Boström samt lokaltelefonisterna Matilda Maria Löfgren, född Lindström, och Emma Vilhelmina Ströhm må, Boström från och med den 1 januari 1911 samt enhvar af de öfriga från och med månaden näst efter den, under hvilken afsked erhålles ur telegrafverkets tjänst, af telegrafverkets medel uppbära under sin återstående lifstid årligt understöd till belopp af Taberman 2,800 kronor, Boström 930 kronor, Matilda Maria Löfgren 500 kronor och Emma Vilhelmina Ströhm likaledes 500 kronor, att utbetalas i den ordning, som gäller för fyllnads-pensioner från telegrafverket;

dels ock bestämma telegrafverkets anslag för driftkostnader år 1912, förslagsvis, till 10,475,000 kronor, att utgå direkt af telegrafmedlen.

Hvad departementschefen sålunda hemställt, däri statsrådets öfriga ledamöter instämde, behagade Hans Maj:t Konungen bifalla samt förordnade, att proposition i ämnet af den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skulle aflåtas till Riksdagen.

Ur protokollet:

Niklas A. Lindhult.
